

דמאי פרק ב

פרק ב

(א) ואלו דברים מתעשרין דמאי בכל מקום. הדבלה, והתמרים, והחרובים, הארוז, והכמון. הארוז שבחוצה לארץ, כל המשתמש ממנו פטור:

• בכל מקום - אפילו מכזיב ולהלן אם לקחן מעם הארץ דבידוע שמארץ ישראל באו דמינכרי שאין דוגמתן אלא בארץ ישראל¹:

• והארוז שבחוצה לארץ כל המשתמש ממנו פטור - אפילו בארץ ישראל, דמנכר טפי ולא אתי לאחלופי באורז של ארץ ישראל, אבל שאר דברים הנזכרים במתניתין, איכא מנייהו בארץ ישראל דדמו לאותן שבחוצה לארץ, אלא דהנהו דחשיבי דדרך לנושאם מתוך חשיבותן למקומות שאין כיוצא בהן, בעי עשורי, דבידוע שמארץ ישראל הן²:

(ב) המקבל עליו להיות נאמן, מעשר את שהוא אוכל, ואת שהוא מוכר, ואת שהוא לוקח, ואינו מתארח אצל עם הארץ. רבי יהודה אומר, אף המתארח אצל עם הארץ נאמן. אמרו לו, על עצמו אינו נאמן, כיצד יהא נאמן על של אחרים.

• להיות נאמן - על המעשרות ולא יהיו פירותיו דמאי מכאן ואילך³:

• את שהוא לוקח - על מנת למכור, דאילו על מנת לאכול, הא תנא רישא מעשר את שהוא אוכל⁴:

• ואת שהוא מוכר - מפירות קרקעותיו:

• על עצמו אינו נאמן - שהרי הוא אוכל דבר שאינו מתוקן כשהוא מתארח אצל עם הארץ⁵, ורבי יהודה סבר שאינו מפסיד נאמנותו בכך. ואין הלכה כרבי יהודה¹:

(ג) המקבל עליו להיות חבר⁶, אינו מוכר לעם הארץ לח ויבש, ואינו לוקח ממנו לח, ואינו מתארח אצל עם הארץ, ולא מארחו אצלו בכסותו⁷. רבי יהודה אומר, אף לא יגדל בהמה דקה, ולא יהא פרוץ בנדרים ובשחוק, ולא יהא מטמא למתים, ומשמש בבית המדרש. אמרו לו, לא באו אלו לכלל:

• להיות חבר - לענין טהרות, דהיינו פרוש⁸, ויהיו בגדיו ומשקים שלו טהורים⁹, ואפילו תלמיד חכם אינו נאמן לענין טהרות עד שיקבל עליו דברי חברות¹⁰, אלא אם כן היה זקן ויושב בישיבה¹¹. והמקבל עליו

¹ ר"ש. ועי' רמב"ם [והוא מירושלמי כאן]: אין רצונו באלו המינים הנזכרים המין כולו, אלא לחלק ידוע מאותו המין שלא ימצא כמוהו אלא בא"י בלבד, ועל כן יתחייב בו דמאי בכל מקום שהוא. דבילה - תאנה ידועה בתכלית המתיקות, א"א למצוא כמוה בשום פנים אלא בא"י. והתמרים - ר"ל מין מהתמרים הגסים, לא ימצא כמותן בשום פנים אלא בא"י. והחרובין - מין ממיני החרוב שהם מיושרים ונאים מאד, לא ימצא כהם אלא בא"י. ואורז - מין ממיני האורז לבן מאד, לא ימצא כמוהו אלא שם. וכמון - שגרגריו מיושרים, ואותו ר"ל באמרו כמון. צ"ע בלשון "שלא ימצא כמוהו אלא בא"י בלבד", ועי' שנות אליהו:

² ר"ש דלא כרמב"ם.

³ עי' רמב"ם: ר"ל מי שירצה להיות נאמן על המעשרות ושנאמן בו כשיאמר זה מעושר וזה אינו מעושר ולא יהיו פירותיו דמאי, ירגיל עצמו במעשים אלו עד שיהיה נודע בהם ויצא לו שם, ואז יהיה נאמן. ועי' רמב"ם מעשר פ"א ה"א: וצריך שיקבל עליו דברים אלו ברבים וכשיבואו עדים נאמנין שקיבל דברים אלו ברבים ושהוא רגיל בהם תמיד הרי זה נאמן על פירותיו לומר מעושרין הן. ומקורו מירושלמי כאן: ברבים אינו נאמן עד שיקבל עליו ברבים.

⁴ ר"ש.

⁵ עי' רמב"ם: על עצמו אינו נאמן שאחר שאכל אצל עם הארץ ופירות עם הארץ דמאי, ואינו נאמן שיאמר כי מה שאכלתי עמו היה מעושר מפני שהוא נוגע בעדותו, ומאחר שאינו נאמן על מה שיאכל, היאך יהיה נאמן על מה שאנו אוכלין ונסמוך על דבריו כשיאמר זה מעושר, ואין הלכה כר' יהודה.

⁶ חבר, נקרא תלמיד חכם, וכן יקראו לתלמידי חכמים חברים, ואולם נקראו בזה השם כי חברתם זה לזה חברה נאמנה, כי היא חברה לשם שמים (רמב"ם).

⁷ עי' תוס' סוף הנזיקין שעיקר חשש טומאת ע"ה מהבגדים שלהם שחוששים שאשתו נדה ישבה עליהם

עי' משנה חגיגה

⁸ מלשון המשנה (חגיגה יח ע"ב): בגדי עם הארץ מדרס לפרושין בגדי פרושין מדרס לאוכלי תרומה.

דמאי פרק ב

דברי חברות צריך להרגיל עצמו שלשים יום ואחר כך יהיו בגדיו ומשקים שלו טהורים, ואין קבלת דברי חברות בפחות משלשה חברים, אלא אם כן היה המקבל תלמיד חכם שאין צריך בפני שלשה, ולא עוד אלא שאחרים מקבלים לפניו¹²:

- לח ויבש - דאין מוסרים טהרות לעם הארץ שאסור לגרום טומאה לחולין שבארץ ישראל¹³:
- ואין לוקח ממנו לח - אבל יבש לוקח ממנו שלא הוכשר לקבל טומאה כל זמן שלא בא עליו משקה, ונאמן עם הארץ לומר הפירות הללו לא הוכשרו¹⁴, אבל אינו נאמן לומר הוכשרו אבל לא נטמאו¹⁵:
- ולא יתארח אצל עם הארץ - שלא יטמא ויבא ויטמא טהרות¹⁶:
- ולא מארחו - לעם הארץ:
- אצלו בכסותו - דכסות עם הארץ טומאתו חמורה מטומאת עם הארץ עצמו, דחיישינן שמא ישבה עליהן אשתו נדה, ובגדי עם הארץ מדרס לפרושים (חגיגה יח ע"ב¹⁷). אי נמי לכך אמרו לא מארחו אצלו בכסותו, דמגע עצמו יכול להזהר טפי ממגע כסותו¹⁸:

⁹ לאכול חולין בטהרה (ר"ש). ועי' ברכות מז ע"ב: תניא איזהו עם הארץ כל שאינו אוכל חולין בטהרה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים כל שאינו מעשר פירותיו כראוי.

¹⁰ עי' בכורות ל ע"ב: תנו רבנן הבא לקבל דברי חבירות צריך לקבל בפני ג' חברים ואפילו תלמיד חכם צריך לקבל בפני שלשה חברים זקן ויושב בישיבה אינו צריך לקבל בפני שלשה חברים שכבר קיבל עליו משעה שישב אבא שאול אומר אף תלמיד חכם אינו צריך לקבל בפני שלשה חברים ולא עוד אלא שאחרים מקבלין לפניו אמר רבי יוחנן בימי בנו של רבי חנינא בן אנטונינוס נשנית משנה זו. ועי' רמב"ם משכב ומושב פ"י ה"ג וה"ד: תלמידי חכמים הרי הן בחזקת טהרה נאמנין ואינן צריכין לקבל דברי חבירות אבל משחרב בית המקדש נהגו כהנים סלסול בעצמן שלא יהו מוסרין טהרות אפילו לתלמידי חכמים עד שיקבל עליו דברי חבירות זקן ויושב בישיבה א"צ לקבל שכבר קיבל בשעה שישב. ועי' רמב"ם כאן שפוסק כאבא שאול.

¹¹ עי' ירושלים כאן. ע"כ מהר"ש.

¹² עי' בכורות ל ע"ב: תנו רבנן הבא לקבל דברי חבירות אם ראינוהו שנוהג בצינעה בתוך ביתו מקבלין אותו ואחר כך מלמדין אותו ואם לאו מלמדין אותו ואחר כך מקבלין אותו ר"ש בן יוחי אומר בין כך ובין כך מקבלין אותו והוא למד כדרכו והולך וכו' תנו רבנן עד כמה מקבלין אותו בית שמאי אומרים למשקין שלשים יום לכסות שנים עשר חודש וכו' ובית הלל אומרים אחד זה ואחד זה לשלשים. ועי' רמב"ם משכב ומושב פ"י ה"ב: כשמקבלין אותו חוששין לו כל שלשים יום עד שילמד ויהיה רגיל בטהרות ואחר שלשים יום משיקבל דברי חבירות הרי בגדיו טהורין וכל אוכליו ומשקיו טהורין ונאמן על כל הטהרות כשאר כל החברים ואע"פ שאינו ת"ח.

¹³ רמב"ם, ועי"ש שמוסיף: שהרי הוא גורם להם טומאה, מפני שפירות עם הארץ בחזקת טמאים כמו שיתבאר במקומות מן המשנה. אמנם עי' ר"ש: דאין מאכילין לע"ה טהרות כדתניא בתוספתא (פ"ב מ"ד) ע"ה שאמר לחבר תן לי ככר [זה] ואוכלנו יין זה ואשתנו לא יתן שאין מוסרין [מאכילין] - בדפוס שלנן טהרות לע"ה. והלכה זו לא מובא ברמב"ם משכב ומושב פ"י ה"א, ויתכן שדווקא מאכילין אסור ולא למכור.

¹⁴ רמב"ם.

¹⁵ אבל אינו נאמן לא מופיע ברמב"ם אלא איתא שם: מפני שהוא בחזקת טמא, וכן הוא במשכב ומושב פ"י ה"א. ועי' ר"ש: כיון דהוכשר חיישינן שמא נטמא. ועי' ירושלמי: גמ' אינו לוקח ממנו לח הא יבש מותר שעמי הארץ נאמנים על הכשירות. ותני כן נאמן עם הארץ לומר הפירות הללו לא הוכשרו. אבל אינו נאמן לומר הוכשרו אלא שלא קבלו את הטומאה.

¹⁶ ר"ש.

¹⁷ ז"ל: בגדי עם הארץ מדרס לפרושיין בגדי פרושיין מדרס לאוכלי תרומה. פי' רש"י: מדרס - אב הטומאה לטמא אדם וכלים, כמדרס הזב, שמטמא אדם וכלים, כדכתיב ואיש אשר יגע במשכבו יכבס בגדיו (ויקרא טו): לפרושיין - לאוכלי חוליהן בטהרה: לאוכלי תרומה - כהנים, וכל אלו מעלות מדברי סופרים, שאמרו שאין שמירת טהרתן של אלו חשובה שמירה אצל אלו, ומתוך שהן אלו אצל אלו כאילו לא שמרוה, גזרו בהן בבגדיהן שמא ישבה בהן אשתו נדה, והרי הן מדרס הנדה, הכי מפרש לה בפרק השוחט (חולין לה ע"ב).

¹⁸ ר"ש. ומוסיף: ועוד משום דכסותו מטמא אף בהיסט ועוד דהכא באוכל חולין בטהרה ולא בכהן האוכל על טהרות תרומה ואפשר דלא גזרו על מגע עם הארץ לחולין אלא לתרומה כמו שחלקנו גבי

דמאי פרק ב

- אף לא יגדל בהמה דקה - שאסור לגדל בהמה דקה בארץ ישראל, שלא ירעו בשדות אחרים¹⁹;
 - ולא יהא פרוץ בנדרים - שסופו לבא לידי חלול²⁰;
 - ולא יהא פרוץ בשחוק - דשחוק וקלות ראש מרגילין את האדם לערוה (אבות פ"ג מ"ג)²¹;
 - ומשמש - תלמידי חכמים בבית המדרש²²;
 - לא באו אלו לכלל - דאין ענינם נוגע לטהרות. ואין הלכה כרבי יהודה:
- (ד) הנחתומים לא חיבו אותם חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה. החנונים אינן רשאים למכר את הדמאי. כל המשפיעין במדה גסה, רשאים למכר את הדמאי. אלו הן המשפיעין במדה גסה, כגון הסיטונות ומוכרי תבואה:
- הנחתומים - נחתום חבר שלקה תבואה מעם הארץ שהיא דמאי לא חיבו אותו חכמים להפריש²³;
 - אלא כדי תרומת מעשר - שהיא אחד ממאה, אבל לא מעשר שני²⁴, מתוך ששוטרי המלך ונוגשיו חובטים אותם בכל שעה ואומרים להם מכרו בזול²⁵, לא הטריחו עליהם חכמים במעשר שני שטרחו מרובה שצריך

אשתו במסכת טהרות בפ"ז (משנה ו). ועי' טהרות פ"ד מ"ה: על ששה ספקות שורפין את התרומה, על ספק בית הפרס, ועל (ספק) עפר הבא מארץ העמים, על ספק בגדי עם הארץ, ועל ספק כלים הנמצאין, על ספק הרקין (הנמצאין), על ספק מי רגלי אדם שהן כנגד מי רגלי בהמה. על ודאי מגען שהוא ספק טמאתן, שורפין את התרומה. רבי יוסי אומר, אף על ספק מגען ברשות היחיד. וחכמים אומרים, ברשות היחיד, תולין. וברשות הרבים, טהור. ועי' תוס' שבת טו ע"ב ד"ה ועל בגדי עם הארץ: דגזרו עליהם שיהיו כזבין לכל דבריהם ואפילו רוק שלו טמא דאמר בפ' בתרא דחגיגה (דף כג.) גזירה משום צינורא דעם הארץ ואפילו טמא מת רוק שלו אינו טמא אלא שעשאוהו כזב לבד מהיסט ומדרס שלא גזרו עליו כדתנן במסכת טהרות (פ"ז משנה ו) דקתני התם בגנבים שנכנסו לבית אין טמא אלא מקום רגלי הגנבים ומה הן מטמאין אוכלים ומשקין אבל כלי חרס המוקף צמיד פתיל ומשכבות ומושבות טהור ואם יש עמהן נכרי או אשה הכל טמא ובהניזקין (גטין דף סא: ושם) משמע נמי הכי דפריך וליחוש שמא תסיטם אשתו נדה משמע דהוא אינו מטמא בהיסט ועל ספק רוקין נמי דקאמר דחיישינן שמא של עם הארץ הן שרוקו טמא היינו כדפרישית ולא כפ"ה דפירש דבגד ע"ה טמא דחיישינן שמא ישבה עליו אשתו נדה.

¹⁹ עי' רמב"ם: ואסור לנו לרעות המקנה בא"י מפני שישתלחו על השדות לרעות והוא גזל, ועל כן רועי בהמה דקה אצלינו פסולין לעדות. עי' ב"ק עט ע"ב: משנה אין מגדלין בהמה דקה בא"י אבל מגדלין בסוריא ובמדברות של ארץ ישראל וכו'. פי' רש"י: אין מגדלין בהמה דקה בארץ ישראל - משום ישוב א"י שמבעיר את השדות וכל שדות א"י סתמן דישאל, ועי"ש תוס' אין מגדלין בהמה דקה - אפי' בבית קאמר דלרעות אפי' בהמה גסה אסור כדאמרינן בזה בורר (סנהדרין דף כה:) רועה שאמרו אחד רועה בהמה גסה ואחד רועה בהמה דקה וכו' הא דאמרינן בפ"ק דב"מ (דף ה:) דרועה בהמות של אחרים כשר דאין אדם חוטה ולא לו היינו דוקא גסה שמותר לגדל אבל דקה בא"י או בבבל לרב אין נראה לחלק בין מגדל שלו לשל אחרים דהא אפי' קשורה בכרעי המטה אסור.

²⁰ עי' רמב"ם: וענין פרוץ בנדרים מרבה בשבועות ואפי' נשבע באמת, כי ברוב השבועות אי אפשר שלא יחלל

²¹ ר"ש.

²² ר"ש. עי' סוטה כב ע"א: אתמר קרא ושנה ולא שימש ת"ח ר' אלעזר אומר הרי זה עם הארץ ר' שמואל בר נחמני אמר הרי זה בור ר' ינאי אומר ה"ז כותי רב אחא בר יעקב אומר הרי זה מגוש. ועי' ברכות מז ע"ב שמעיקר הדין לא מצטרף לזימון.

²³ ר"ש.

²⁴ רמב"ם. ועי' תוספתא פ"ג מ"ג: הנחתומין לא חיבו אותן חכמים להפריש אלא כדי תרומת מעשר וחלה ופטורין מן השני בד"א במוכר בחנותו [או - נוסף בגר"א] על פתח חנותו אבל המוכר בפלטר [פלטר - נוסף בהר"ל, וכן הוא ברמב"ם מעשר פ"ט ה"ב] או בחנות הסמוכה לחנותו [לפלטר - הר"ל] חייב בשני. עי' לעיל פ"א מ"א והערה. **Error! Bookmark not defined.** ועי' ת"י יומא ט ע"א ששואל שהרי אפשר לחללו על פרוטה, ומתרץ שרבנן לא רצו שיעשו כך שלא יעשו בדברים אחרים.

²⁵ עי' יומא ט ע"א: אמר עולא מתוך שפרהדרין הללו חובטין אותן כל שנים עשר חדש ואומרים להן מכרו בזול מכרו בזול לא אטרחונהו רבנן מאי פרהדרין פורסי. פי' רש"י: חובטין אותן - (מן) הנחתומין כל שנים עשר חודש משנה לשנה הממונים מתחדשין, ומכבידין למצוא עלילות לגבות ממון

דמאי פרק ב

- לאכלו בירושלים. ודוקא כשמוכר לחבר שהלוקח יפריש מעשר שני, אבל אם מוכר לעם הארץ חייב להפריש מעשר שני קודם שימכור²⁶:
- החנונים - שמוכרים מעט מעט בחנות, אינן רשאין למכור את הדמאי, הואיל והן משתכרים הרבה עליהם מוטל לתקן. אי נמי מפני שרגילין למכור לתינוקות²⁷, שלא יאכלו התינוקות דבר שאינו מתוקןⁱⁱ:
 - כל המשפיעים - שמוכרים בשפע הרבה ביחד:
 - במדה גסה - לקמן מפרש כמה היא מדה גסה:
 - רשאין למכור את הדמאי - דרך המוכרים הרבה ביחד להוסיף על המדה ולכן נקראו משפיעים, שעושין מדה גדושה ומוסיפים על המדות, ומשום הכי לא הטילו עליהם להפריש את הדמאי, אלא על הלוקח מהם²⁸:
 - הסיטונות - הם הסוחרים הגדולים הקונים תבואה מבעלי התבואה ומוכרים אותה לחנונים במדה גסה²⁹:
(ה) רבי מאיר אומר, את שדרכו להמדד (בגסה ומדדו בדקה, מפלה דקה לגסה. את שדרכו להמדד בדקה ומדד בגסה מפלה גסה לדקה³⁰). איזו היא מדה גסה. ביבש, שלשת קבין, ובלח, דינר. רבי יוסי אומר, סלי תאנים וסלי ענבים וקפות של ירק, כל זמן שהוא מוכרן אכסרה, פטור:
 - את שדרכו להמדד בדקה ומדדו בגסה - גרסינן:
 - טפילה דקה לגסה - ופטור כשהוא מוכר בגסה, ולא אמרינן כיון דדרכו למוד בדקה חייב אף כשמודד בגסה³¹:
 - ובלח דינר - מדה שיש בה מה שהוא שוה דינר³², לפי שלא היתה מדה ידועה ללח שהשער משתנה תמיד לכך שיערו בדמים³³:
 - אכסרה - לא במדה, ולא במשקל, אלא לפי האומד³⁴:
 - פטור - דהוי כמוכר בגסה. ואין הלכה כר' יוסי³⁵:

ⁱ הרב שאל אולי הוא עלמנו עיסקר את זה? ועוד קשה הכי כל נוגע בדבר נאמן מטעם עד א' נאמן באיסורים. וול"נ שאם היו פס חכמים, והוא זידו לעסקר, ואומר שאני עיסקתי אותם, הוא נאמן, אבל

כשהן מתחדשין: לא אטרחונהו - וסמכו לומר שרוב עמי הארץ מעשרין הן, ע"כ. ועי' רמב"ם כאן: מפני שהשוטרים הממונים עליהם נוגשים אותם תמיד שיתקנו משקליהם, וגזרו עליהם המדה במכירתם קצב ידוע.

²⁶ ר"ש.

²⁷ ר"ש, ועיי"ש ירושלמי: חברייה בשם ר"י מפני התינוקות דלא ייכלון טבל רבי לא בשם רבי יוחנן מידה דקה הואיל והמוכר משתכר המוכר מפריש מידה גסה הואיל והלוקח משתכר הלוקח מפריש, ועי' רמב"ם מעשר פי"א ה"ב אבל המודדין במדה דקה הואיל והמוכר משתכר וכו'. ועי' פיה"ש שרק מביא הטעם של תינוקות, ועיי"ש שהם נערים [ילדים] הקטנים והם אינם יודעים להפריש וכו' ואוכלים אותו טבל. ועי' רש"י ב"מ נו ע"א: אלא לסיטון בלבד - סיטון חבר לא הצריכוהו לעשר, אלא מוכרו כשהוא דמאי, והלוקחו ממנו יפריש מעשרותיו, שהכל יודעין שהסיטון מכמה עמי הארץ לוקח, שהסיטון מן המשפיעין למכור במדה גסה הוא, דרכו לקנות פירות מרובין ומוכרן לחנונים.

²⁸ רמב"ם.

²⁹ ר"ש. עי' רמב"ם: המוכר מאכלים רבים במדה גסה. עי' תוספות בבא מציעא דף נו ע"א ד"ה לא לסיטון בלבד - דהכא איירי למכור לחבר ותו ו"ל כמו שהתירו להאכיל לעניים ולאכסנאים דמאי כן התירו למכור לסיטון ולבעל הבית כשמוכרה במדה גסה.

³⁰ עי' רמב"ם שר"מ אפילו אם מכר גסה בדקה פטור מלהפריש דמאי.

³¹ ר"ש. ועי' רמב"ם שאם דרכו למכרם בדקה והוא מוכר בגסה אסור למכרם דמאי.

³² רמב"ם.

³³ רא"ש.

³⁴ רמב"ם. ועי' ר"ש: וי"מ שאין לו במכירתו לא הפסד ולא רווח.

³⁵ רמב"ם.

דמאי פרק ב

כאן נוגע בדבר ואינו בידו, שהרי הוא לא נמלא שם עכשיו. ועי' בהגר"א ביו"ד רלו סקכ"ב: ז"ל השו"ע ס"ו: שנים שנשבעו לעשות דבר אחד ועבר אחד מהם על השבועה השני פטור ואינו כריך התרה וכו': הגה ואפילו אם טען זה העובר המועד שהיה אנוס אינו נאמן שיתחייב שכנגדו עדיין בשבועתו. וז"ל הגר"א: ואפי' אם טען כו'. ללא הוי אפי' כע"א כיון שנוגע בעדותו לאו כל כמיניה ואף לענין איסורא ועתוס' דקדושין מג ע"ב ד"ה וכן כו' וי"ל כו', ע"כ. ז"ל הגמ': אמר לשנים לאו וקדשו לי את האשה הן הן שלוחיו הן הן עדיו וכן בגירושין וכן בדיני ממונות. וז"ל התוס': וכן בדיני ממונות – תימה לאמר בירושלמי וכן בקדושין הדא דתימא בשטר אבל בכסף לא וי"ל דההיא בתר דתקון רבנן שבועת היסת. היינו שאינו נאמן בקידושי כסף אם יש שבועת היסת, מאחר ונוגע בדבר, שאם לא קדשה כריך להחזיר את הכסף. והקשה הרב שהרי זה דיני איסור ולא ע"א נאמן באיסורין. ול"נ שמאחר ומדגיג התוס' היסת, אם כן כל א' למה אינו עד א' לפטור משבועה את השני, אלא רק בגלל שהוא נוגע בעדות, ואינו נאמן כעד א'. הרב תירץ שכל מה שסביב הדבר שבערה נחשב כעדות על איסורים, כמו אם דבר זה שוה פרוטה.

ⁱⁱ ז"ע שהרי למה זה שונה מכל עם הארץ שאסור להביא לו דמאי, או אם זה בגדר מספה בידיים (ויבמות קיד ע"א). ועי' רמב"ם מאכלות אסורות פי"ז הכ"ז שזה אפילו בדרבנן, ועי' רשב"א יבמות קיד ע"א ז"ל: ומיהו משמע לי דבאיסורין של דבריהם מותר לומר לו לאכול בפירוש. ועי' שבת ל ע"ב שיטת"ק שלא נתן לילד לשחק בחגב שמא יאכל אותו. ועי' ר"ח שם שזה לשון של רגילים. אמנם עי' מג"א שמג סק"ג שזה אסור (מקורו בהגהות אשרי בשבת). אם כן י"ל שהרמב"ם לומד שלספות בידיים היא אסורה, אבל ליתן לפניו מותר, וכן למכור לו, שבידו לתקנו, וה"ה לבשר שאינו נמלח וכו'. ועי' פמ"ג שמחלק בין לשים בפה ללשים בידיים.